



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. XII. Latini interpretis lapsus in quodam Aristotelis loco ostenditur.
Verbi ψύχεθαι notio minus vulgata indicatur. in eodem error Hermolai
Barbari. Platonis & Galeni loca explicantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

tes, ac vela inflantes effingebant. Quod sane hæc verba significant: Ἐξ αὐτῶν γὰρ (supple πλοῖς) τὸ πνεῦμα ἀφιέντα γράφουσιν. ubi & ἀφιέντας, pro ἀφιέντα legendum esse in numero plurali, ex dictis planum est. Observanda etiam Aristotelis venustas & elegantia, qui dum naturæ leges in motibus animalium explanat: interea data occasione memoratum pictorum illius temporis morem notet, incitiam redarguat.

CAPUT XII.

Latini interpretis lapsus in quodam Aristotelis loco ostenditur. Verbi ψύχεσθαι notio minus vulgata indicatur. in eodem error Hermolai Barbari. Platonis & Galeni loca explicantur.



Non esse versionibus fidendum, sed auctores ipsos sua lingua esse legendos præfens animadvertio palam faciet. Aristotelis verba hæc sunt, in libro, de Memoria & Reminiscencia, de causis oblivionis: Διὸ καὶ τοῖς μὲν ἐν κινήσει πολλῇ διὰ τὸ πάθος, ἢ δὲ ἡλικίαν ἔσθιν, ἢ γίνεσθαι μνήμη καθάπερ ἂν εἰς ὕδωρ ῥέον ἐμπιπτούσης τῆς κινήσεως καὶ τῆς σφραγίδος τοῖς δὲ διὰ τὸ ψύχεσθαι καθάπερ παλαιὰ τῶν οἰκοδομημάτων, καὶ διὰ σκληρότητα τῆς δεχομένου τὸ πάθος, ἢ ἐγγίγεται ὁ τύπος. Quæ sic vetus interpret Latine expressit: Unde & aliis quidem qui in motu multo, aut propter passionem, aut propter ætatem sunt, non fit memoria: tanquam utique in aquam fluentem incidente motu & sigillo. Alii autem propterea quod frigida sunt, sicut antiqua ædificiorum, & propter duritiem ejus, quod impressionem suscipit, non ingignitur figura. Ex qua versione liquet hunc interpretem ver-

verbum ψύχεσθαι accepisse communi notione, hoc est, pro refrigerari: cum eo loco significet *arescere & exsiccari*; quod plane indicant sequentia verba: καθ' ὅπερ παλαιὰ τῶν οἰκοδομημάτων, *more veterum ædificiorum*. Quis enim dicat refrigerari ædificia temporis progressu & vetustate; ob eamque causam vitium facere, & ruinosam atque caduca effici? Sane non dicuntur frigescere, nisi quæ prius calida fuerunt, non igitur in ædificia ulla convenit refrigeratio; quæ omnia sunt suapte natura frigida, utpote ex lapidibus, lignis & aliis rebus frigidis constantia. Verum eadem vetustate exsiccari paulatim consumpto humore cum lapidum, tum eorum, quibus lapides & cæmenta inter se junguntur, gypso videlicet & calce certum est: unde eorum compages laxari contingit, quæque prius solida erant & densa, laxa atque ad dissolutionem prona efficiuntur. Quemadmodum & Themistius in *Paraphrasi* ad eum locum satis evidenter insinuat: Ἐοικεν γὰρ ἐν τοῖς γέφυραις ἡ κερδία τὸ πρῶτον αἰθνηκόν, τοῖς παλαιοῖς τῶν οἰκοδομημάτων. ὡς περὶ γὰρ ἰσχυρίζεται ψυχρὴν, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ, τῶν πραγμάτων ἀπαλείφει τύπας. ὡς ἐκεῖνα τῶν ἡλεικμένων πτερον, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ γερραμμένα ζῶα. ubi notanda hæc ἰσχυρίζεται ψυχρὴν, *propemodo in partes minutas secatur præ siccitate immodica & fatiscit*. Male igitur & Hermolaus Barbarus in versione: *Laxatur & quasi corrumpitur algore*. Quis cor sedem totius caloris, vel in decrepitis tam frigidum dicat, ut gelu rumpatur? At prævalente siccitate & humoris defectu, magis esse imbecillum, & laxum, & dissolutioni obnoxium constat.

Nec vero mirum videri debet, verbum, ψύχω, significationem habere aliquando siccitatis, cum θερμός, *calidus* interdum significet *humidum*: ut apud Platonem in *tertio de Republica*, ubi poëticas fabulas de inferorum pœnis explodit e civitate; ne ejusmodi narrationes eorum animos, qui civium custodiæ destinantur, metu debilitent; Ἡμεῖς δ' ὑπὲρ τῶν φυλάκων φοβούμεθα μὴ ἐκ τῆς τοιαύτης φρί-

φρί-

Φρίκη δερμότεροι καὶ μαλακώτεροι τῶ δέοντ' ὅ γένωνται ἡμῖν.
 Ad verbum: *Nos vero timemus pro custodibus, ne ex ejusmodi horrore calidiores & molliores quam par est, nobis reddantur.* Quid calidiores? Itane caloris magnitudo fortitudini obstat? Nihil minus: sed humiditas potius, quæ calorem obtundit, & caloris inopiam fere sequitur. Ex his & quendam Galeni locum in lib. *quod Animi mores sequantur temperamentum corporis*, explicare licet. In quo scilicet dicit Hippocratis, non medicinæ parentis, sed alterius filios olim fatuitatis nomine a Comicis irrisos διὰ τὴν ἀμετρον θερμὴν, ob immodicum calorem, ut vulgo interpretantur: ego vero θερμὴν eo loco humiditatem significare ajo; quæ ubi modum in temperamento excedit, amentes homines & fatuos reddit: ut diserte ibi Galenus pronuntiat. Postremo Hesychius, Grammaticorum doctissimus, ψύχειν, exponit ἀνεμῶ ἐξηραίνειν.

CAPUT XIII.

Locus Aristotelis ex historiis animalium de costarum numero, & Lygniis vulgo male acceptis emendatur.

IN primo *historiarum* cap. 15. de artubus corporis humani, & membris quæ sunt in conspectu tradens, hæc de costis habet: Κοινὸν δὲ τῶ ἀνὰ καὶ κατὰ πλευρὰ ἐπιπέρωθεν ὀκτὼ. καὶ γὰρ Λυγίων τῶν καλεμένων ἐπὶ ἀπολόρων ἕθνος πρὸ ἀξιοπίστον ἀκηχάμω i. *Communes autem partis superioris inferiorisque costæ utrinque octonæ. Nam de hominibus gentis Turdulorum, quos septenis costis ferunt creari, nullius idonei auctoris testimonio constat.* Ita vertit Theodorus Gaza: & quos Aristoteles

M

teles